



Ås kommune  
- Miljø, mangfold og muligheter



Kommuneplan 2015-2027

---

Samfunnsdel

---

Vedtatt 02.09.2015

Foto/illustrasjon forsiden

- (1) NMBU v/Gisle Bjørneby
- (2) UGO Architecture and Urbanisme
- (3) Svein Skøien

## Innholdsfortegnelse

|    |                                                                                                                                                           |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4  | Forord                                                                                                                                                    |
| 5  | Hovedsatsningsområder<br><i>Miljø – mangfold – muligheter</i>                                                                                             |
| 7  | Hovedmål 1<br><i>Miljø</i><br><br><i>Innen 2027 er Ås en miljøvennlig kommune med fokus på bærekraftig ressursbruk</i>                                    |
| 14 | Hovedmål 2<br><i>Mangfold</i><br><br><i>Innen 2027 er Ås en inkluderende og mangfoldig kommune</i>                                                        |
| 19 | Hovedmål 3<br><i>Muligheter</i><br><br><i>Innen 2027 er Ås et kunnskaps- og kultursenter i regionen</i>                                                   |
| 24 | Hovedmål 4<br><br><i>Innen 2027 er Ås kommune en aktiv samfunnsutvikler og en attraktiv arbeidsgiver</i>                                                  |
| 27 | Etiske retningslinjer<br><br><i>Kommunens verdier - åpenhet, ærlighet og redelighet – skal prege vår praksis og gjenspeiles i våre daglige handlinger</i> |



## **Forord**

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument og skal gi rammene for kommunens prioriteringer i et langsiktig perspektiv. Planen skal sikre en forutsigbar og fremtidsrettet samfunnsutvikling, og skal sørge for en balanse mellom befolkningsvekst, arealutvikling og kommunens evne til å yte gode tjenester.

Kommuneplanen består av en samfunnsdel med mål for utviklingen av kommunen og en arealdel for forvaltning av arealer og andre naturressurser. Dette dokumentet er samfunnsdelen.

Kommuneplan er et resultat av en lang prosess hvor det er lagt vekt på å involvere politikere og innbyggere. Det er arrangert åpne folkemøter i tillegg til ordinær høringsrunde slik at flest mulig har fått anledning til å være med å forme planen.

Med hilsen

Ordfører Johan Alnes



# MILJØ MANGFOLD MULIGHETER

## Kommunens hovedsatsningsområder

I henhold til plan- og bygningsloven skal kommuneplanens samfunnsdel ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som helhet og for kommunen som organisasjon.

Det overordnede målet er å sikre at Ås kommune videreutvikles som et godt sted å bo for alle kommunens innbyggere, og at kommunen evner å levere gode og effektive tjenester til kommunens innbyggere. Kommuneplanens satsningsområder med tilhørende hovedmål og undermål skal bidra til å realisere dette.

Kommunestyret vedtok 3. april 2013 planstrategi for 2013-2016. Planstrategien peker på de viktigste utfordringer for kommunen den neste 12 års perioden. Klimaendringer, befolkningsvekst og folkehelse er noen av utfordringene som trekkes fram. For å møte disse utfordringene vil kommunen videreføre og styrke satsningsområdene fra forrige kommuneplan – miljø, mangfold og muligheter.

For hvert av hovedsatsningsområdene er det formulert hovedmål. Videre er det utformet mål for kommunen som organisasjon, samt mål for å utvikle kommunens verdigrunnlag og etiske retningslinjer.

### **Hovedmål for kommunen som helhet**

1. Innen 2027 er Ås en miljøvennlig kommune med fokus på bærekraftig ressursbruk
2. Innen 2027 er Ås en inkluderende og mangfoldig kommune
3. Innen 2027 er Ås et kunnskaps- og kultursenter i regionen

### **Hovedmål for kommunen som organisasjon**

4. Innen 2027 er Ås kommune en aktiv samfunnsutvikler og en attraktiv arbeidsgiver

### **Etiske retningslinjer**

Kommunens verdier – åpenhet, ærlighet og redelighet - skal prege vår praksis og gjenspeiles i våre daglige handlinger

Ås kommune har som mål å legge til rette for at befolkningen kan leve et godt og helsefremmende liv i en bærekraftig kommune. En bærekraftig utvikling innebærer at vi utnytter ressursene på en slik måte at vi kan ivareta våre behov uten at det går på bekostning av kommende generasjoners muligheter for å ivareta sine behov.

Kommunen har et stort ansvar for å legge til rette for en framtidsrettet utvikling av samfunnet, samtidig som utfordringene krever at alle innbyggere bidrar.

### **Befolkningsvekst, arealforbruk og tjenestebehov**

Ås kommune opplever en sterk befolkningsvekst. Dette medfører utfordringer for kommunen på tjenestesiden og gir økt press på arealene i kommunen. Kommunen vil legge til rette for nye innbyggere, men befolkningsveksten må tilpasses tjenestetilbudet, og ny bebyggelse må lokaliseres i tilknytning til etablerte tettsteder med god kollektivdekning slik at transportbehovet begrenses. Samtidig må det legges til rette for en effektiv arealbruk der arealforbruket per innbygger begrenses.

### **Lokalisering av boliger**

Ås kommune er en del av et større arbeidsmarked, og mange av kommunens innbyggere er avhengige av å pendle til arbeid. Kommunen vil derfor tilrettelegge for utbygging i tilknytning til kollektivtransportnettet.

I kommunen er det flere tettsteder med god kollektivdekning. Kommunen ønsker spesielt å videreføre og tilrettelegge for vekst i Ås tettsted, Vinterbro, Nordby og Solberg. Utbygging der vil bidra til å utnytte eksisterende sosial og teknisk infrastruktur.

I tillegg til tog, er buss en viktig del av kollektivtilbudet i Ås, og det skal tilrettelegges for ny bebyggelse langs bussaksene. Eksisterende bussforbindelser må utnyttes og nye forbindelser bør utvikles slik at flere tettsteder i Ås blir betjent med et godt kollektivtilbud. Særlig ønsker kommunen å arbeide for at det blir hyppige forbindelser mellom Ås, Nordby og Vinterbro.

### **Lokalisering av næring**

Ås kommune er preget av en tredelt næringsstruktur. Arealkrevende næringer er hovedsakelig lokalisert i tilknytning til hovedveinettet, mens kunnskaps- og kompetansenæringer er lokalisert i tilknytning til Norges miljø- og biovitenskaplige universitet (NMBU). Landbruksrelatert næring er i større grad spredt, og preger i stor grad landskapet i kommunen.

Som vertskommune for Akershus eneste universitetet skal Ås tettsted ha en tydelig profil som universitetsby. Kommunen vil utvikle tettstedet slik at det blir attraktivt for kunnskaps- og innovasjonsbedrifter å etablere seg. Universitet er i tillegg til kommunen én av kommunens største arbeidsgiver. Kommunen ønsker derfor å legge til rette for boligutbygging i nærheten av universitet slik at studenter og ansatte kan gå og sykle til universitet.

Dyrka jord er en begrenset ressurs, og utbyggingspress innebærer også press på landbruksjorda. Ås kommune er en landbrukskommune med særlig gode forhold for blant annet



kornproduksjon. I tillegg har jordene, som en del av kulturlandskapet, verdi som rekreasjons- og friluftsområder. Kommunen ønsker derfor ikke å omdisponere dyrka jord til fordel for utbygging, men arbeide for å styrke jordvernet i hele kommunen.

# MILJØ

## Hovedmål 1

### **Innen 2027 er Ås en miljøvennlig kommune med fokus på bærekraftig ressursbruk**

Våre største miljøutfordringer er knyttet til klimaendringer, overforbruk av naturressurser og tap av biologisk mangfold. Høy befolkningsvekst fører til økt behov for energi, større transportbehov og økt press på arealene. Miljøutfordringene krever innsats og omstilling både hos enkeltindivider og hos samfunnet generelt. Ny teknologi kan ikke alene løse utfordringene knyttet til klimaendringer. Områder som samfunnsutvikling, teknologiutvikling og forbrukermønster griper inn i hverandre og må derfor sees i sammenheng.

*Bærekraftig utvikling handler om å ivareta behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoner s mulighet til å dekke sine.*

*Kilde: FN.*



*Moerveien i Ås tettsted. Foto: Ivar Ola Opheim, Ås kommune*

Veitrafikk utgjør totalt sett den største enkeltkilden i Ås til direkte CO<sub>2</sub>-utslipp. Det er et stort potensial for å redusere CO<sub>2</sub>-utslipp ved å redusere bruk av kjøretøy som går på fossilt drivstoff. Som arealplanmyndighet har kommunen et stort handlingsrom for å tilrettelegge for en kompakt tettstedsutvikling som reduserer transportbehovet og dermed også CO<sub>2</sub>-utslipp. Flere boliger og et bredt utvalg av arbeidsplasser, handels-, tjeneste- og fritidstilbud i tilknytning til god kollektivdekning vil gjøre at flere kan gå og sykle til daglige gjøremål, og gir samtidig grunnlag for et bedre kollektivtilbud.

Videre kan kommunen påvirke energibruk og klimagassutslipp ved å tilrettelegge for miljøvennlige transportformer, være pådriver for bærekraftig energibruk i bygg, og gjennom å bidra til økt gjenvinning av avfall. For å møte framtidige klimaendringer med økt nedbør, er det i tillegg nødvendig med tiltak som gir en mer robust og bærekraftig håndtering av overvann.

Ås kommune er vertskommune for Akershus eneste universitet og for en rekke kunnskapsbedrifter med kompetanse innenfor bærekraftig samfunnsutvikling. Ved å samarbeide med kunnskaps- og teknologimiljøer kan Ås bli et forbilledlig eksempel på miljøvennlig og bærekraftig tettstedsutvikling. Høyt kunnskapsnivå og engasjerte innbyggere er et godt utgangspunkt for dialog og diskusjon rundt temaet samfunnsutvikling. Kommunen ønsker å bidra til at oppvoksende generasjoner blir samfunnsengasjerte og miljøbevisste aktører.



*Illustrasjon fra vinnerprosjektet fra den internasjonale plan- og arkitekturkonkurransen European 12. Illustrasjon UGO Architecture and Urban Design.*

I kommunens egen virksomhet ligger handlingsrommet først og fremst innenfor energiøkonomisering og overgang til fornybar energi i egen bygningsmasse. For å kunne følge med på utviklingen i klima- og energitiltak, er det viktig at alle relevante kommunale virksomheter innfører rutiner om energirapportering. I tillegg vil overgangen til mer miljøvennlig kjøretøy og infrastruktur på sikt føre til redusert utslipp. Kommunen er også byggherre og klima- og miljøriktige bygningsmaterialer i nybygg bør prioriteres. Ved å informere om gjennomførte tiltak kan kommunen gå foran som et godt eksempel og inspirere andre.

I en tid med hurtige endringer og stort utbyggingspress er det viktig å ivareta karakterskapende kulturlandskap, kulturmiljø og kulturminner. Videre har kulturminner et potensial for verdiskaping. Som kulturminneforvalter vil kommunen arbeide for at kulturbærende elementer som kulturlandskap, tettstedsstrukturer, bygningsmiljø og enkeltbygninger ivaretas og utvikles som viktige historiefremidlere.

I tillegg til tiltak og virkemidler som både reduserer utslipp og gir en mer effektiv arealforvaltning, må tap av biologisk mangfold begrenses. For å bevare et levedyktig naturmangfold er det viktig å

styrke sammenhengende grøntområder. Utrydningstruede arter og naturtyper er også mindre utsatte for negativ påvirkning dersom tilgang til større sammenhengende grøntområder ivaretas. Videre må arealbruk som kan forringe den økologiske tilstanden i vassdrag unngås.



*Tursti Åsmåsan. Foto: Ivar Ola Opheim, Ås kommune*

Høy byggeaktivitet i Oslo- og Akershusregionen medfører økt etterspørsel etter massedeponier i regionen. Større massedeponier kan medføre komplekse utfordringer knyttet til forurensning og naturmiljø og vil også ofte ha konsekvenser for natur- og kulturlandskap. Utfordringene knyttet til massedeponier berører alle Follokommunene og krever et tett samarbeid om forvaltningspraksis i kommunene.

Ås er en utpreget landbrukskommune med store verdifulle områder med dyrka og dyrkbar jord, i tillegg til betydelig skogsområder. Landbruket i Ås har tilgang til et stort marked og dermed gode muligheter til å videreutvikle grønne opplevelser og kortreist mat. Høy befolkningsvekst i regionen medfører til gjengjeld et økt press på landbruksarealene. I hovedsak skal dyrka og dyrkbar jord i størst mulig grad bevares og forvaltes bærekraftig. Riktig jordforvaltning og skjøtsel av skog kan også bidra til karbonbinding og redusert CO<sub>2</sub>-utslipp.





*Eika på Kjerringjordet. Foto: Ivar Ola Opheim, Ås kommune.*

## **1.1**

### **Innen 2027 skal Ås være et visningsvindu for bærekraftig areal- og tettstedsutvikling**

Kommunen vil

- styre og regulere veksten slik at den ikke overskrider kommunens evne til å opprettholde tjenestetilbud med en akseptabel kvalitet til enhver tid
- 90 % av veksten skal i hovedsak skje i Ås tettsted og langs bussaksene, der dette ikke kommer i konflikt med jordvern, biologisk mangfold og nærfriluftsområder
- prioritere gange, sykkel og kollektive løsninger foran privatbil i planleggingen av nye områder, og ved rehabilitering av etablerte områder
- fremme klimavennlig arkitektur og byggeskikk
- sørge for at miljøvennlig materialbruk ved nybygging og rehabilitering blir standard for kommunes bygningsmasse
- ivareta eksisterende kulturminneverdier som viktige ressurser i den videre tettstedsutviklingen
- rette oppmerksomhet mot kulturminnenes potensial for verdiskaping

## 1.2

### Innen 2027 skal Ås være et lavenergisamfunn

Kommunen vil

- være pådriver for mobilitetsplanlegging og satse på bruk av miljøvennlige transportmidler som el-sykler og el-biler i kommunal virksomhet
- legge til rette for bruk av lav- og nullutslippskjøretøy
- motivere innbyggere og næringsliv til økt miljøinnsats
- bidra til at husholdningenes totale restavfall per innbygger reduseres med minimum 25 %
- redusere bruk av fossile energikilder til oppvarming og kjøling av kommunale bygg og vurdere bruk av fornybare energialternativer
- sørge for at all bruk av fyringsolje i kommunale bygg opphører innen 2020
- redusere energibruk i kommunale bygg
- være en pådriver for å få på plass en bysykkelordning

*Mobilitetsplanlegging innebærer at offentlige og private virksomheter iverksetter tiltak som fører til mer miljøvennlig transport- og reise.*

*Kilde: Trondheim kommune.*

## 1.3

### Innen 2027 skal Ås ha en utforming som fremmer folkehelse og livskvalitet

Kommunen vil

- være pådriver for et effektivt og miljøvennlig transportsystem med effektiv kollektivtransport og gode gang-, sykkel- og turveier
- bidra til å øke sykkelandelen til 17 %
- sikre god tilgang til grøntområder og anlegg for idrett, rekreasjon og fysisk aktivitet
- arbeide for å sikre bomiljø ren luft, gode lysforhold, lave støynivåer, trygge utearealer og møteplasser
- prioritere trafiksikkerhet for gående og syklende
- etablere et svømme- og badeanlegg med utebassengdel i samarbeid med NMBU, samskipnaden og ved hjelp av tippemidler

*Sykkelandel beregnes i denne sammenheng som antall turer under 5 km, hvor det benyttes sykkel som transportmiddel. Sykkelandelen i Ås er 9 %.*

*Kilde: Prosam (2013).*

## 1.4

### Innen 2027 har Ås levende lokalsentra der det er lett å leve miljøvennlig

Kommunen vil

- styrke Ås tettsted som kommunesenter og tilrettelegge for en kompakt tettstedsutvikling
- lokalisere arbeidsplassintensiv virksomhet i Ås tettsted, og langs viktige kollektivåre, for å redusere transportbehov
- styrke Vinterbro som lokalsenter
- være pådriver for å etablere bussterminal på Vinterbro

- sikre gode boforhold på Solberg, ved å bidra til økt samarbeid mellom Ås og Ski kommune innen kommunale tjenester
- være pådriver for hyppige kollektivavganger innad i kommunen og Follo
- arbeide aktivt for å etablere en lokal kollektivrute som kan betjene boligområdene rundt Ås sentrum og knytte disse til Ås stasjon, Campus Ås og Korsegården

## 1.5

### **Innen 2027 er barn og unge aktive i utviklingen av et bærekraftig Ås**

Kommunen vil

- inspirere og motivere barn og unge til aktiv medvirkning i demokrati og samfunnsdebatt, blant annet gjennom ungdomsrådet
- utvikle arenaer og aktiviteter der barn og unge deltar i miljøarbeid og utvikling av Ås som bærekraftig kommune
- synliggjøre barn og unges behov til arealpolitikk og sosial infrastruktur



*Miljøfyrtårn Søråsteigen barnehage. Foto: Ivar Ola Opheim, Ås kommune.*

## 1.6

### **Innen 2027 skal Ås ha en bærekraftig forvaltning av grønnstruktur, kulturlandskap, og naturmiljø**

Kommunen vil

- sørge for arealeffektiv bebyggelse som sikrer sammenhengende grønnstruktur, jordvern, kulturlandskap og naturverdier



Blå-grønn faktor er et hjelpemiddel for å sikre større innslag av blå-grønne kvaliteter i nye byggeprosjekter. Eksempler på blå-grønne kvaliteter kan være beplantning, dammer og åpne vassdrag.

Kilde: Oslo kommune og Bærum kommune.

- gjennomføre kartlegging som gir god oversikt over de viktigste artene og naturtypene
- forvalte og bevare arealer av betydning for biologisk mangfold etter prinsipper om bærekraft, samlet belastning på økosystemer og føre-var-prinsippet
- innføre blågrønn-faktor som en viktig innsatsfaktor for å sikre bærekraftig håndtering av overvann i tettsteder og minimere skader og ulemper ved fremtidige klimaendringer
- sikre god kjemisk og økologisk miljøtilstand i elver, innsjøer, kystvann og grunnvann
- sikre Gjersjøen som drikkevannskilde
- sikre en forsvarlig bruk av Bunnefjorden, Gjersjøen og Årungen som rekreasjonsområde
- samarbeide med andre kommuner i regionen for å utarbeide en enhetlig forvaltningspraksis for massedeponier



Kyr på beite. Foto: Ivar Ola Opheim, Ås kommune.

## 1.7

### Innen 2027 vil Ås ha et levedyktig og fremtidsrettet landbruk

Kommunen vil

- unngå nedbygging av høyproduktiv matjord i alle deler av kommunen
- bidra til å styrke landbrukets ressursgrunnlag ved å stimulere til økt produksjon i jordbruk og skogbruk
- stimulere til økt tilbud til nærmarkedet og tilleggsnæringer innenfor «inn på tunet», besøksgårder, lokal foredling og direktesalg av mat og opplevelser



- bidra til økt bruk av skogen og kulturlandskapet, ved tilrettelegging for ferdsel og opphold, i samarbeid med landbruket
- samarbeide med øvrige Follokommuner om landbruksforvaltning, for å oppnå målsettingene for landbruksbasert næringsutvikling og landbruk og kulturlandskap
- bidra med informasjon om miljøvirkemidler i landbruket
- delta i vannområdeprosjektene PURA og Morsa

# MANGFOLD

## Hovedmål 2

### Innen 2027 er Ås en inkluderende og mangfoldig kommune

Ås er en kommune med en mangfoldig befolkning. Universitet bidrar til et internasjonalt preg på Ås med studenter og forskere fra hele verden. Et inkluderende samfunn der alle får mulighet til å bidra og å delta i samfunnslivet krever tilrettelegging, men det krever også at hver enkelt bidrar med sine evner og ressurser.



*Lek på isen. Foto: Ivar Ola Opheim, Ås kommune.*

Folkehelsearbeidet er et viktig satsningsområde for å nå målet om en inkluderende og mangfoldig kommune. Folkehelsebegrepet favner vidt og berører mange ulike sektorer innen utdanning, helse og arealplanlegging. Målet med arbeidet er å påvirke faktorer som kan fremme helse og trivsel, forebygge psykisk sykdom og generelt arbeide for å utjevne sosiale helseforskjeller. Kommunen har utarbeidet et oversiktsdokument for folkehelse der det er identifisert fem fokusområder:

- utjevne sosial helseforskjeller
- veiledning og støtte slik at ungdommer fullfører utdanning
- satse på sunn mat i skole og fritidsordning
- sørge for forebyggende aktiviteter og tiltak rettet mot personer med levevaner- og livsstilsproblematikk
- tilrettelegge for tilgjengelige møteplasser og utearealer

Gjennom helsestasjon- og skolehelsetjenesten arbeider kommunen for å sikre et godt helsetilbud for barn, ungdom og studenter. Helsestasjonstjenesten er et lavterskeltilbud og tilbyr råd og veiledning til barn, unge og foreldre.

Befolkningen i Ås har generelt høy utdanning, men en høy levestandard for de fleste kan føre til at tilfeller av fattigdom oppleves som ekstra belastende for de gruppene som faller utenfor. Analyser utført av Statistisk sentralbyrå viser at lavtlønnede ligger under inntektsutviklingen for resten av befolkningen. Videre viser undersøkelser at inntektsforskjeller har en tendens til å reproduseres fra en generasjon til neste<sup>1</sup>. Barns levekår og oppvekstmiljø påvirker utdanningsløpet og yrkesmuligheter senere i livet og får konsekvenser for helse og trivsel i voksen alder. Ås kommune vil derfor fokusere på fattigdomsbekjempelse blant barn, ved å satse målrettet på å trygge alle barns oppvekstsvilkår. Videre er utdanning et viktig middel for å sikre barns muligheter. Ås kommune arbeider for å legge til rette for at flest mulig fullfører skole og utdanning, og dermed styrker sine muligheter som voksen for å klare seg selv gjennom egen inntekt.



Åpning av Solbergtunet barnehage. Foto: Ivar Ola Opheim, Ås kommune.

### *Skole og barnehage*

Barnehage og skole er de arenaene der mangfoldet i samfunnet kommer sterkest til uttrykk, og det innebærer både utfordringer og muligheter. På den ene siden er det mer krevende å håndtere og

---

<sup>1</sup> Se blant annet «Inntektsmobilitet mellom generasjoner - Går økonomiske levekår i arv?» av Jon Epland og Mads Ivar Kirkeberg, publisert 21.06.2010.

forholde seg til ulikheter enn likheter. På den andre siden representerer det store mangfoldet i elevmassen en viktig ressurs. En forutsetning for å utnytte denne ressursen på en positiv måte er at skolen evner å gi alle elever, uansett bakgrunn og forutsetninger, de samme mulighetene til å utvikle sine evner og talenter.

#### *Bomiljøer*

Eneboliger og småhus dominerer boligtilbudet både i kommunen og i regionen. Ås kommune har de senere årene tilrettelagt for leilighetsbygg i tilknytning til kollektivtransport. Allikevel er det et behov for et større mangfold i boligtilbudet som favner flere grupper, som førstegangsetablerere, enslige og lavinntektsgrupper i hvert boligområde, der kravet til gode og trygge bomiljø opprettholdes.



*Kulturskolens vårfestival. Foto Ivar Ola Opheim, Ås kommune.*

#### *Kulturliv*

Ås har et mangfoldig kulturliv og kulturarenaen er et viktig møtepunkt for å skape fellesskap mellom forskjellige kulturer. Kulturarenaer bør være frie og åpne fora for meningsutveksling og dialog. Kommunen vil derfor satse videre på å tilrettelegge for et rikt og mangfoldig kulturliv.

#### *Universell utforming og tilgjengelighet*

Et inkluderende samfunn er også et tilgjengelig samfunn. Universell utforming handler om å gi hele befolkningen, uansett funksjonsnivå, tilgang til å delta på alle samfunnsarenaer på en likeverdig måte. Med en aldrende befolkning er det også viktig at samfunnet tilrettelegger for at hver enkelt selv kan mestre de utfordringer hverdagen byr på. Tilgjengelige omgivelser kan gjøre det enklere for alle å leve et godt og fysisk aktivt liv.

## **2.1**

### **Innen 2027 opplever barn og unge trygghet i hverdagen**

Kommunen vil

- bidra til at voksne tar ansvar i møtet med barn og unge
- gi barn og unge, som lever under vanskelige forhold, god oppfølging
- veilede og gi råd, til foreldre som har behov, slik at barn opplever omsorg og god oppvekst i hjemmet

## **2.2**

### **Innen 2027 har innbyggerne i Ås muligheter til å skaffe seg en inntekt**

Kommunen vil

- bidra til å tilrettelegge for tiltak som kvalifiserer for arbeidslivet
- bidra til opplæring og veiledning til ungdom slik at de fullfører utdanning og/eller kommer i arbeid
- bidra i samarbeid med andre etater til et arbeidsliv med ordnede arbeidsforhold

## **2.3**

### **Innen 2027 er sosiale helseforskjeller i Ås redusert**

Kommunen vil

- gi alle kunnskap om helse, fysisk aktivitet og kosthold og forebygge utvikling av sykdom gjennom å iverksette tiltak på et tidlig tidspunkt
- gi utsatte grupper bedre mulighet for å ta vare på egen helse gjennom informasjon, veiledning og støtte
- fremme psykisk helse og rusarbeid og gjøre det lett tilgjengelig
- tilrettelegge for sunn mat til barn i skoler og i fritidsordninger

## **2.4**

### **Innen 2027 har Ås en boligpolitikk som utjevner sosiale forskjeller**

Kommunen vil

- tilrettelegge for mangfoldige bomiljøer for mennesker i ulike livssituasjoner

## **2.5**

### **Innen 2027 er Ås en inkluderende kommune for alle**

Kommunen vil

- legge til rette for at alle får mulighet til å bidra og delta på viktige samfunnsområder



- sikre innvandrere og flyktninger selvstendighet gjennom utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse
- bidra til økt kompetanse som sikrer at offentlige tjenester tilpasses mangfoldet blant innbyggerne



*Flyfoto: Moer sykehjem, Ås kommune.*

## 2.6

### **Innen 2027 er Ås en god kommune å bli gammel i**

Kommunen vil

- gi informasjon, råd og veiledning til eldre om helse og egen mestring
- gi et godt helse- og omsorgstilbud til eldre som har behov for det
- i samarbeid med de eldre selv, og andre aktuelle aktører, tilrettelegge for aktiviteter/kulturtilbud
- ha et godt og tett samarbeid med spesialisthelsetjenesten og andre eksterne aktører

## 2.7

### **Innen 2027 er Ås tilrettelagt for mangfoldet i befolkningen**

Kommunen vil

- utforme offentlige utearealer og kommunal bygningsmasse slik at de blir tilgjengelig for alle, og tilfredsstiller kravene til universell utforming
- samarbeide med private utbyggere og andre aktører for å medvirke til at hele kommunen blir tilgjengelig for alle
- tilrettelegge for utvikling av kultur- og fritidstilbudet som gjenspeiler mangfoldet i befolkningen

- i samarbeid med Ås kirkelige fellesråd bidra til å videreutvikle kirken som en kulturarena og en viktig formidler av kulturhistorie

# MULIGHETER

## Hovedmål 3

### Innen 2027 er Ås et kunnskaps- og kultursenter i regionen

I kunnskapssamfunnet er menneskene selv den viktigste innsatsfaktoren. Investering i menneskers kunnskap og kompetanse er grunnlaget for fremtidig velferd og verdiskaping, og er av stor betydning for enkeltmenneskers mulighet til å realisere seg selv. I utviklingen av kunnskapssamfunnet Ås må kommunen bygge videre på og styrke kommunenes utdanningsinstitusjoner.

Vi skal samtidig legge til rette for barnas muligheter og iboende lærelyst. Barn og unge i Ås skal møte trygge rammer og et inkluderende fellesskap der gode relasjoner er utgangspunkt for læring og utvikling. Samtidig skal samarbeidet mellom barnehager og skoler, mellom skoleslag og mellom skole og næringsliv styrkes, for å bedre gjennomføringen av hele grunnopplæringen. Voksne som trenger etterutdanning skal få mulighet til det. Kommunen skal legge til rette for livslang læring.



*Studenter i parken på NMBU. Foto Håkon Sparre.*

Ås har en lang fartstid som studiested, fra etableringen av *Den høiere landbruksskole i Ås* i 1859, til sammenslåingen av Universitet for miljø- og biovitenskap og Veterinærhøgskolen i 2014. Sammenslåingen av kunnskapsinstitusjonene vil forsterke Ås' posisjon som kunnskapssentrum i Follo- og Østfoldregionen. Norges miljø- og biovitenskaplige universitet (NMBU), og kompetansemiljøer tilknyttet universitet gir Ås et åpenbart konkurransefortrinn i regionen.

Samtidig har det vært vanskelig å utnytte dette fortrinnet i form av etablering av næringsvirksomhet. Det kan endre seg med utbygging av Follobanen. Nyetableringer av kompetansenæring må gis rammer og utviklingsvilkår som gjør det mulig å etablere seg i tilknytning til det nye universitetet og Ås tettsted.

Kunnskaps- og kompetansenæringen er i stor grad lokalisert i tilknytning til Ås tettsted og universitetet, mens de mer arealkrevende virksomhetene er lokalisert i tilknytning til hovedfartsårene. Etterspørselen etter næringsarealer er særlig stor i Vinterbro/Nygårdsområdet. Det er utfordrende å finne en balanse mellom etterspørselen og samtidig ivareta hensyn til friluftsinnteresser, natur og landbruk. Hovedsakelig er næringsstrukturen i Ås i tråd med regionale og nasjonale føringer. Kommunen vil derfor tilrettelegge og styrke strukturen videre.



Båtplasser ved Bunnefjorden. Foto Ivar Ola Opheim, Ås kommune.

For å tiltrekke seg bedrifter og arbeidstakere er det avgjørende at det tilrettelegges for et mangfoldig og aktivt sentrum i kommunen. Kommunen må legge til rette for en fremtidsrettet og variert bebyggelse som huser ulike funksjoner fra bolig til sosiale tilbud. Et levende sentrum er et attraktivt sentrum, som alle innbyggerne i Ås kan få glede av.

Arealkrevende virksomheter er virksomheter som har behov for store arealer, og som typisk lokaliseres i områder der arealpriser er lave og godt tilgjengelige, og der tilgang til kunder og materialer sikres gjennom sentrale transportårer.

Arbeidsplass-intensive virksomheter er virksomheter med behov for god tilgang til menneskelige ressurser med høy kompetanse. Slike virksomheter er lite arealkrevende, og lokaliseres typisk i sentrale strøk med gode kollektiv-tilgjengelighet.

Kilde: Vista analyse.





*Skulpturen «The Loneliness of the Long Distance Runner» av Gardar Eide Einarsson, oppvokst på Ås og tidligere elev ved Ås vgs. Foto Ås videregående skole.*

Kunnskap og kultur er tett forbundet. Ås har fostret flere kunstnere av internasjonale størrelse. Både mulighet til å være deltakende og til å oppleve kunst- og kultur er viktig i et attraktivt og velfungerende samfunn. Kommunen har et svært aktivt kulturmiljø med aktiviteter for alle alderstrinn. Dette må vi ta vare på og utvikle videre. Som kommune vil vi derfor legge til rette for at kunst- og kulturinstitusjoner og uavhengige kulturutøvere skal få muligheter til å utvikle sin rolle som selvstendige aktører.

### **3.1**

#### **Innen 2027 har barn og unge kompetanse som styrker dem i møtet med framtidens utfordringer**

Kommunen vil

- bidra til at alle barn og unge skal ha en synlig progresjon i sin læring og utvikling
- gi barn og unge utfordringer i et trygt og utviklende læringsmiljø
- øke barn og unges læring gjennom møtet med allsidig kompetanse, kulturelle aktiviteter og opplæring tilpasset deres forutsetninger

### **3.2**

#### **Innen 2027 er livslang læring en mulighet for alle**

Kommunen vil



- legge til rette for mestring og læringslyst og bidra til at voksne tilegner seg tilstrekkelig basiskompetanse for å mestre arbeidslivet og livet generelt
- samarbeide med arbeids-, kultur- og næringsliv for å gjøre opplæring mer praksisnær og relevant

### 3.3

#### **Innen 2027 er Ås tettsted et attraktivt sted for studenter og forskere**

Kommunen vil

- tilrettelegge for nybygging av studentboliger
- satse videre på en arealeffektiv bebyggelse som ivaretar natur- og friområder
- tilrettelegge for nærings- og kulturliv i Ås tettsted
- være pådriver i markedsføringen av studiestedet- og forskningssenteret Ås i samarbeid med andre aktører



Årungen rundt. Foto Sveinung Gjerold.

### 3.4

#### **Innen 2027 er rammevilkårene for kommunens utdannings- og forskningsmiljøer styrket**

Kommunen vil

- sette utdanning og forskning på den politiske dagsorden både lokalt og regionalt
- styrke samarbeidet mellom kommunens skoler og universitet
- ta utgangspunkt i kunnskapsmiljøene på Campus Ås og deres fortrinn, samt bruke mulighetene som ligger i at flere offentlig finansierte virksomheter ligger i Ås

- legge til rette for kunnskapsbaserte arbeidsplasser i nærheten av Ås sentrum og Campus Ås
- bidra til at universitets kompetanse blir benyttet i lokal og regional næringsutvikling

### **3.5**

#### **Innen 2027 skjer vekst og verdiskaping i et samvirke mellom forskning, kultur, næringsliv og offentlig sektor**

Kommunen vil

- ta initiativ til og bidra til gjensidig kunnskap og samarbeid mellom offentlig sektor og næringslivet, og utdannings- og forskningsinstitusjonene for å øke det gjensidige utbyttet
- være en pådriver for næringsutvikling i tilknytning til Campus Ås, og aktivt markedsføre Ås som en attraktiv kommune for kunnskaps- og forskningsrelatert næringsvirksomhet

# Mål for kommunen som organisasjon

## Hovedmål 4

### **Innen 2027 er Ås kommune en aktiv samfunnsutvikler og attraktiv arbeidsgiver**

Med utbygging av Follobanen knyttes Ås nærmere hovedstadsregionen, og vil sannsynligvis bli en enda mer attraktiv kommune å bosette seg i. Med stor befolkningsvekst kreves store investeringer i infrastruktur og institusjoner. Videre krever klimaendringer og økt fokus på beredskap at kommunen videreutvikler sin kompetanse. Dette er ressurskrevende for en liten kommune. Kommunen må derfor være synlig og aktivt tilstede på vesentlige arenaer, slik at kommunens behov og utfordringer kan synliggjøres ovenfor statlige myndigheter. Kommunen må også i større grad håndtere koordinering av samarbeid med ulike aktører, for kunne imøtekomme fremtidens utfordringer.



*Jernbanen. Foto Ivar Ola Opheim, Ås kommune.*

Som arbeidsgiver har Ås kommune to hovedutfordringer fremover. Samfunnet er i rask endring og kommunen påvirkes av sentrale politiske føringer, lokale utfordringer, teknologiske nyvinninger og økonomiske rammer. Kommunen må i større grad tilpasse virksomheten og utvikle tjenestetilbudet i takt med disse utfordringene. Som en del av et regionalt arbeidsmarked, som inkluderer hovedstaden, er det krevende både å rekruttere og beholde kompetente arbeidstakere. For å møte de økte kravene er det derfor avgjørende å ivareta og videreutvikle et godt arbeidsmiljø, gi muligheter for utfordrende arbeidsoppgaver og i tillegg ha

handlingsrom til å kunne tilby konkurransedyktige vilkår for de ansatte.

Den andre hovedutfordringen er kommunens evne til å tilpasse virksomheten og utvikle tjenestetilbudet i takt med nye utfordringer. Kommunen er tjenesteyter og skal sørge for at hensynet til allmennheten ivaretas. Forventningene til hva kommunen kan utrette og bistå med er høye, og til dels er det stor avstand mellom forventningene og det kommunen har mulighet for å tilby innenfor de tilgjengelige ressursene. For å bøte på dette er det viktig at kommunen tydelig kommuniserer til innbyggerne hva de kan forvente, slik at innbyggerne føler seg godt informert.

Ås kommunes felles verdier er redelighet, ærlighet og åpenhet. Disse verdiene er vesentlige i møtet med innbyggere, brukere, samarbeidspartnere og media. Hvordan kommunen lykkes med å ivareta sitt samfunnsansvar får betydning for kommunens omdømme og troverdighet.

#### **4.1**

**Innen 2027 skal Ås kommune være en aktiv deltaker på vesentlige samfunnsarenaer**

Kommunen vil

- bidra til lokalt og regionalt samarbeid som styrker utvikling av kommunen og regionen som helhet
- være en pådriver ovenfor statlige myndigheter og andre aktuelle aktører for å bedre kollektivtilbudet i Ås

#### **4.2**

**Innen 2027 skal Ås kommune ha videreutviklet sin posisjon som en attraktiv og framtidsrettet arbeidsgiver**

Kommunen vil

- videreutvikle en robust og fleksibel organisasjon som bruker og utvikler lederes og medarbeidernes kompetanse og omstillingsevne
- utvikle tydelige verdier som skal kjennetegne Ås som arbeidsgiver
- legge til rette for fornyelse, innovasjon og ta aktivt i bruk ny kunnskap og ny teknologi for å forbedre og effektivisere kommunens organisasjon og tjenester
- utfordre, støtte, motivere medarbeiderne til aktiv deltakelse og ansvar i utviklingen av kommunen, tjenestene og et helsefremmende arbeidsmiljø

#### **4.3**

**Innen 2027 skal Ås kommunes behov for arbeidskraft være dekket og tilpasset kommunens organisasjon og tjenester**

Kommunen vil

- synliggjøre Ås som en attraktiv arbeidsgiver
- videreutvikle tiltak for å rekruttere, utvikle og beholde arbeidskraft som bidrar til kvalitet, utvikling og arbeidsglede
- gjennomføre studenters, elevers og lærlingers praksisperioder på en slik måte at de senere ønsker å arbeide i kommunen

#### 4.4

**Innen 2027 skal innbyggerne i Ås kommune være godt informert om kommunens tjenester**

Kommunen vil

- videreutvikle metoder som sikrer god kommunikasjon med innbyggerne vedrørende behov, omfang og standard på kommunens tjenester
- sikre at politiske beslutninger blir fulgt opp og at brukernes rettssikkerhet blir ivaretatt
- tilrettelegge for medvirkning og frivillig innsats fra brukere, innbyggere og samarbeidspartnere



*Store mengder overvann etter kraftig regnskyll. Foto Ås kommune.*

#### 4.5

**Innen 2027 har Ås god beredskap når det gjelder samfunnssikkerhet**

Kommunen vil

- styrke beredskapsarbeidet i egen organisasjon gjennom økt kunnskap, systematisk forebyggingsarbeid og testing av beredskap og planverk



- samarbeide med private og offentlige aktører for å kartlegge, forebygge og begrense uønskede hendelser
- kartlegge og forebygge uønskede konsekvenser som følge av bortfall av strøm og vannforsyning
- bidra til økt geografisk stedfesting av risiko til bruk i arealplanleggingen
- samarbeide med NMBU innenfor området

#### 4.6

#### **Innen 2027 deltar kulturlivet, næringslivet og frivillige organisasjoner sammen med kommunen i utviklingen av samfunnet**

Kommunen vil

- stille krav til utbyggere og eiendomsforvaltere for å sikre allmennhetens interesser
- tilrettelegge for deltakelse i frivillige aktiviteter og organisasjoner
- sikre frivillighetssentralen grunnlag for å videreutvikle ulike hjelpetiltak og være en felles arena for dialog mellom kommunen og frivillige lag og foreninger

## Etiske retningslinjer

#### **Kommunens verdier - åpenhet, ærlighet og redelighet - skal prege vår praksis og gjenspeiles i våre daglige handlinger**

Ås kommune legger stor vekt på at folkevalgte og ansatte framstår med redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Disse verdiene skal prege vår praksis og gjenspeiles i våre daglige handlinger. Folkevalgte og ansatte skal være seg bevisst at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdninger til kommunen.

Folkevalgte og ansatte har et ansvar for å etterleve disse verdiene. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler, stilles det spesielt høye krav til den enkeltes etiske handlinger og holdninger i arbeidet for kommunen. Den enkelte har dermed et ansvar som forbilde, ved blant annet å ha en åpen og kritisk holdning til egne interesser og engasjement som kan medføre inhabilitet.

Folkevalgte og ansatte plikter å overholde lover, forskrifter og reglementer som gjelder for kommunens virksomhet.

Etikk er

- å bruke myndighet med varsomhet og forstand

- å ha en fri og uavhengig stilling i forhold til saker der en har myndighet
- å ikke blande egne og offentlige interesser
- å være redelig og ærlig





*Rådhuset i Ås tettsted. Foto Ås kommune.*



**Ås kommune**  
*- Miljø, mangfold og muligheter*